

Kainuun jätehuollon kuntayhtymä

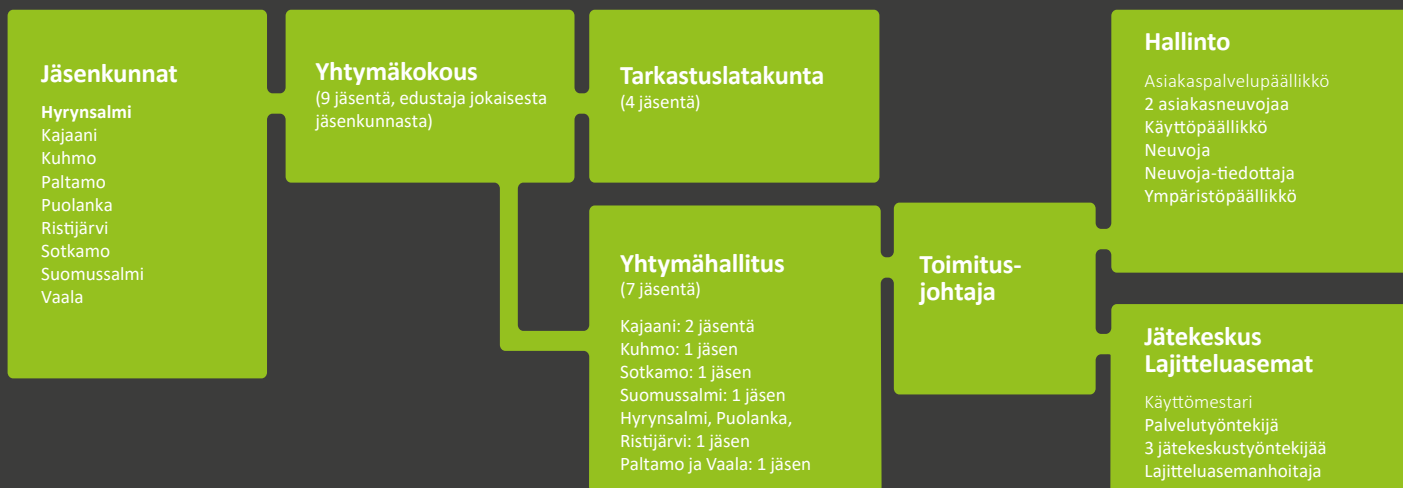
Ekokymppi

- Ekokymppi hoitaa Kainuun kunnille ja Vaalan kunnalle lakisääteisesti kuuluvia jätehuollon palveluja ja viranomaistehtäviä. Palvelutehtäviä ovat jätteen keräys, kuljetus ja käsittely sekä neuvonta ja tiedotus. Viranomaistehtäviä ovat esimerkiksi jätteenkuljetusrekisterin ylläpitäminen ja jätehuoltomääräysten hyväksyminen.
- Perustettu 2001
- 9 jäsenkuntaa: Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo, Suomussalmi ja Vaala
- Asukasmäärä 31.12.2020: 74 418
- Toimialueen maapinta-ala: 21 494 m²
- Henkilötyöpanos 2020: 14 htv
- Toimii itsekannattavuusperiaatteella

Hallinto

- Korkein päätösvalta yhtymäkokouksella.
- Toimitusjohtaja vastaa operatiivisesta johtamisesta ja laatii strategiset suuntaviivat, jotka hallitus hyväksyy.
- Yhtymähallituksen toimikausi kaksi vuotta, tarkastuslautakunnan neljä vuotta.

Organisaatio

Tavoitteet

- Jätehuollon toteutus jätelain mukaisesti
- Jätteiden hyödyntäminen valtakunnallisten tavoitteiden mukaisesti
- Jättemäärän ja jätteen haitallisuuden vähentäminen

Arvot

- Kestävä kehitys
- Tyytyväinen asiakas
- Luotettava kumppani
- Hyvinvoiva työyhteisö

Toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 2020 oli erikoinen koronapandemiasta johtuen. Hallinnon henkilöstö siirtyi etätöihin maaliskuun puolivälissä. Siirtyminen etätöihin sujui hyvin, koska Ekokympillä siirrettiin jo aiemmin dokumentit ja tärkeimmät ohjelmistot pilvipalveluun. Töiden tekeminen jatkui lähes katkeamatta kotitoimistoissa. Etätöissä oltiin yhtäjaksoisesti noin neljä kuukautta. Toimialueen palvelut saatiin pidettyä hyvin yllä viranomaisten turvaohjeita noudattaen. Asiakaspalvelu ja neuvonta saatiin myös hoidettua hyvin. Pandemia vaikutti myös investointeihin, joita ei tehty täysimääräisesti.

Paljon puhuttu jätelain uudistus jatkui koko vuoden. Jäteläkipaketti oli alun perin tarkoitus tulla voimaan jo heinäkuussa 2020, mutta poliittisten syiden vuoksi hallituksen esitystä eduskunnalle ei saatu edes vuoden loppuun mennessä.

Ekokymppi on mukana valtakunnallisessa biojättekampanjassa ”Rakasta joka murua”. Vuoden aikana toteutettiin mittava kysely toimialueen asukkailla koskien biojätteen lajittelua. Kyselyn perusteella saatiin tarkemmat tiedot mm. niistä kiinteistöistä, joilla on käytössä kompostori. Syksyllä tehdyn jätetutkimuksen perusteella biojätteen lajittelu on tehostunut aiempiin tutkimuksiin verrattuna. Hyvä niin!

Vaikka pandemia rajoittikin kuntalaisten normaalia elämää, kertyi alueella tavanomainen määrä jätettä. Joillakin alueilla Suomessa on havaittu jopa jätemäärän nousua ehkä pandemiasta johtuen. Vuoden aikana saatiin toimitettua myös ennätysmäärä varastossa olevaa sekajätettä energiahyödyntämiseen. Toimituksia eri energialaitoksiin oli yhteensä noin 17 500 tonnia.

Huolimatta kummallisuuksia sisältäneestä vuodesta kuntalaiset jakoivat lajitella hyvin syntyvät jätteen. Tämä näkyi kasvuna hyötyjätetilastoissa. Kiitokset siitä kaikille toimialueemme asukkailla. Kiitokset myös henkilökunnallemme siitä miten hyvin jakoimme pandemian varjostamassa työssä ja etätöiden yksinäisyydessä. Toivokaamme, että pääsemme mahdollisimman pian palaamaan normaaliin yhteiskunnan toimintaan.

Jukka Oikarinen
toimitusjohtaja

”Valtakunnallinen Rakasta joka murua -biojättekampanja alkoi lokakuun lopussa. Se kannustaa asukkaita biojätteen tehokaampaan lajitteluun.”

Palvelut

KERÄYS JA KULJETUS

Ekokymppi järjestää eri jätelajien kuljetukset jatkokäsittelyyn omilta keräyspaikoiltaan eli lajitteluasemilta ja aluekeräyspisteiltä. Asuinkiinteistöt ja julkisen toiminnan kiinteistöt sopivat itse eri jätelaatujen keräyksestä ja kuljetuksesta jätehuoltoyrityksen kanssa. Toimialueella on käytössä ns. muunnettu kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Mallissa on erotettu jätteen kuljetus ja käsittely toisistaan siten, että jätehuoltoyritykset hoitavat kuljetukset ns. sopimusperusteisesti ja Ekokymppi vastaa jätteen käsittelystä ja astiakohtaisten käsittelymaksujen määrittämisestä.

Ekokymppin strategian perusta on syntypistelaajittelu - jätteet lajitellaan heti niiden synty-paikalla eli kodeissa ja työpaikoilla voimassa olevien jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Palvelutason kuvaus

Kiinteistökohtainen keräys

- noin 23 000 omakotitaloa
- noin 23 000 asunto-osakeyhtiön huoneistoa
- noin 11 000 loma-asuntoa

Jätehuoltomääräysten mukaan yli kolmen huoneiston kiinteistöllä on lajiteltava sekajätteen (sekajäte energiaksi) lisäksi biojäte, paperi, lasi & keramiikka, metalli, muovi- ja kartonkipakkaukset. Tätä pienemmillä asuinkiinteistöillä on lajiteltava vähintään biojäte ja sekajäte energiaksi. Keräyspaperi ja pakkausjätteet (muovi-, kartonki-, lasi- ja metalli) suositellaan toimitettavaksi Rinki-ekopisteille ja vaaralliset jätteet lajitteluasemille. Loma-asukkailla on käytettävissään aluekeräyspisteet (sekajätteen keräyspaikat), mikäli mökillä ei ole omaa sekajäteastiaa. Biojätteen käsittelyyn kesämökeillä suositellaan kompostointia joko erillisessä kompostorisäiliössä tai käymäläkompostorissa. Lajitteluasemat palvelevat myös loma-asukkaita.

Majasaaren jätekeskus

- kuntayhtymän ylläpitämä jätteiden vastaanotto-, käsittely- ja loppusijoitusalue.
- Ks. seuraava aukeama.

Aluekeräyspisteet, 133 kpl

- kuntayhtymän ylläpitämiä asumisessa syntyvän sekajätteen keräyspisteitä
- käyttöoikeus vain aluekeräysmaksun maksavilla talouksilla
- joillakin pisteillä myös Kainuun Jätehuolto Oy:n järjestämä paperinkeräys, käyttöoikeus kaikilla talouksilla. Toimintavuoden lopussa Kainuun Jätehuolto Oy poisti paperinkeräysastiat 26 aluekeräyspisteeltä.

Lajitteluasemat, 8 kpl

- kuntayhtymän ylläpitämiä keräyspaikkoja, joihin voi toimittaa hyöty- ja sekajätettä sekä vaarallista jätettä
- hyötyjätteet ja vaaralliset jätteet veloitusetta kotitalouksilta ja sekajäte kuntayhtymän vahvistaman jätetaksan mukaisella vastaanottomaksulla
- avoinna kahtena päivänä viikossa
- kesällä kolmas aukiolopäivä Sotkamon lajitteluasemalla
- kesällä kaikki asemat avoinna myös joka toinen lauantai

Toimintavuonna keräyssilojen rakentaminen puujätteitä ja romumetalleja varten saatiin päätökseen. Sotkamon lajitteluasemalla otettiin käyttöön liikennevalot ohjaamaan aseman liikennettä.

Risu-Mattila ja muut puutarhajätteiden vastaanottopaikat

Kajaanin Risu-Mattilassa otetaan vastaan asumisessa sekä kaupan ja teollisuuden toiminnassa syntyviä risuja ja haravointijätteitä. Alue on kesäaikaan avoinna kaikkina vuorokauden aikoina, mutta talvikuukausina puutarhajätteen vastaanotto on Majasaaren jätekeskuksessa. Muissa Kainuun kunnissa puutarhajätteiden vastaanotto on lajitteluasemilla, ja Vaalassa jätevedenpuhdistamolla.

Vuolijokelaisten ja otanmäkeläisten käytössä on sulan maan aikana puutarhajätteiden vastaanottoalue osoitteessa Otanmäentie 656.

Apteekit yhteistyökumppanina

Toimialueen apteekit vastaanottavat kotitalouksien lääkejätteet.

Pakkausjätteiden, sähkölaitteiden ja paristojen keräykset ovat tuottajien vastuulla.

Lajitteluasemalla otetaan maksutta vastaan kodin hyötyjätteitä kuten muovipakkauksia.

Asuinkiinteistöt ja julkisen toiminnan kiinteistöt sopivat itse jätteiden kuljetuksesta jätehuoltoyrityksen kanssa.

Kierrätys = Jäte valmistetaan tuotteeksi, materiaaliksi tai aineeksi joko alkuperäiseen tai muuhun tarkoitukseen.

Loppusijoitus = Jätteen loppusijoittaminen, läjittäminen. Jätteet, joita ei voida kierrättää tai hyödyntää energiana, päätyvät jätekeskuksessa loppusijoitukseen.

Sekajäte energiaksi = Sekalaista yhdyskuntajätettä, joka jää jäljelle, kun hyötyjätteet ja vaaralliset jätteet on lajiteltu pois.

Tuottajan vastuu = Tuotteiden valmistajien ja maahantuojien vastuulla on järjestää kierrätyspalvelut. Koskee pakkauksia, paperia, sähkölaitteita, ajoneuvoakkuja, renkaita, romuautoja ja paristoja.

Vaarallinen jäte = Palo- tai räjähdysvaarallinen, tartuntavaarallinen tai muuten terveydelle tai ympäristölle vaarallinen jäte.

Yhdyskuntajäte = Vakituksessa / vapaa-ajan asunnossa ja muussa asumisessa syntyvää jätettä sekä siihen rinnastettavaa julkisen toiminnan jätettä.

Aluekeräyspiste

- ▶ Sekajätteen keräyspaikka vakituksille asunnoille ja loma-asunnoille
- ▶ Käyttöoikeus aluekeräysmaksun maksavilla kiinteistöillä

TÄHÄN KERÄYSPISTEESEEN SAA TUODA VAIN
SEKAJÄTETTÄ (enintään kaksi säkellistä)

Hyötykäyttöön
ohjattiin
96 % vastaanotetuista
jätteistä.

Jättemääriä
sivulla 14!

KÄSITTELY JA HYÖDYNTÄMINEN

Majasaaren jätekeskus on jätteen vastaanotto- ja käsittelykeskus Kainuussa. Se sijaitsee Kajaanin Kivimäessä, ja alueen omistaa Kajaanin kaupunki. Kokonaispinta-ala noin 100 ha, josta käytössä on noin 20 ha.

Jätekeskuksen toimintoja 2020

- ▶ Sekajätteen välivarastointi ja siirtokuorma
- ▶ Sekalaisen rakennusjätteen lajittelu
- ▶ Biojätteen vastaanotto ja siirtokuorma
- ▶ Hyötyjätteiden vastaanotto
- ▶ Lajittelulaituri pienille kuormille (peräkäräsi-asiakkaat)
- ▶ Loppusijoitettavan jätteen vastaanotto ja käsittely (tiivistys sorkkajyrällä ja peittäminen maamassoilla)
- ▶ Vaarallisen jätteen vastaanotto ja toimitus asianmukaiseen käsittelyyn
- ▶ Öljyisten lietteiden vastaanotto ja käsittely
- ▶ Öljystä saastuneiden maiden vastaanotto ja kompostointi
- ▶ Muusta kuin öljystä saastuneiden maiden vastaanotto ja loppusijoitus (kapselointi)
- ▶ Biokaasun talteenotto ja poltto (ks. sivu 12.)
- ▶ Vesienkäsittely paikallisesti (ks. sivu 12.)

Jatkokäsittely eri jätelaaduilla 2020

Asbesti	loppusijoitus erityisjätteenä
Biojäte	biokaasun tuotanto / Gasum Oy
Haravointijäte	käyttö kompostin tukiaineena
Kannot	haketus > energiantuotanto
Keramiikka ym.	maanrakennus
Keräyspaperi	uusioraaka-aineen jalostus
Kipsilevyjäte	loppusijoitus
Metsätähde	haketus > energiantuotanto
Muovi	energiantuotanto
Painekyll. puu	Demolite Oy, energiantuotanto
Pakkausjäte (muovi-, kartonki-, lasi- ja metallipakkaukset)	uusioraaka-aineen jalostus
Puhdas puujäte	haketus > energiantuotanto paikallisesti
Rakennusjäte	mekaaninen esikäsittely > energiantuotanto / uusiokäyttö / loppusijoitus
Rakennuspuujäte	haketus > energiantuotanto
Renkaat	Suomen Rengaskierrätys Oy > jatkojalostus
Romumetalli	uusioraaka-aineen jalostus
Sähkölaitteet	tuottajayhteisöt > jatkokäsittely
Sekajäte energiaksi	energiantuotanto
Vaarallinen jäte	toimitus asianmukaiseen käsittelyyn

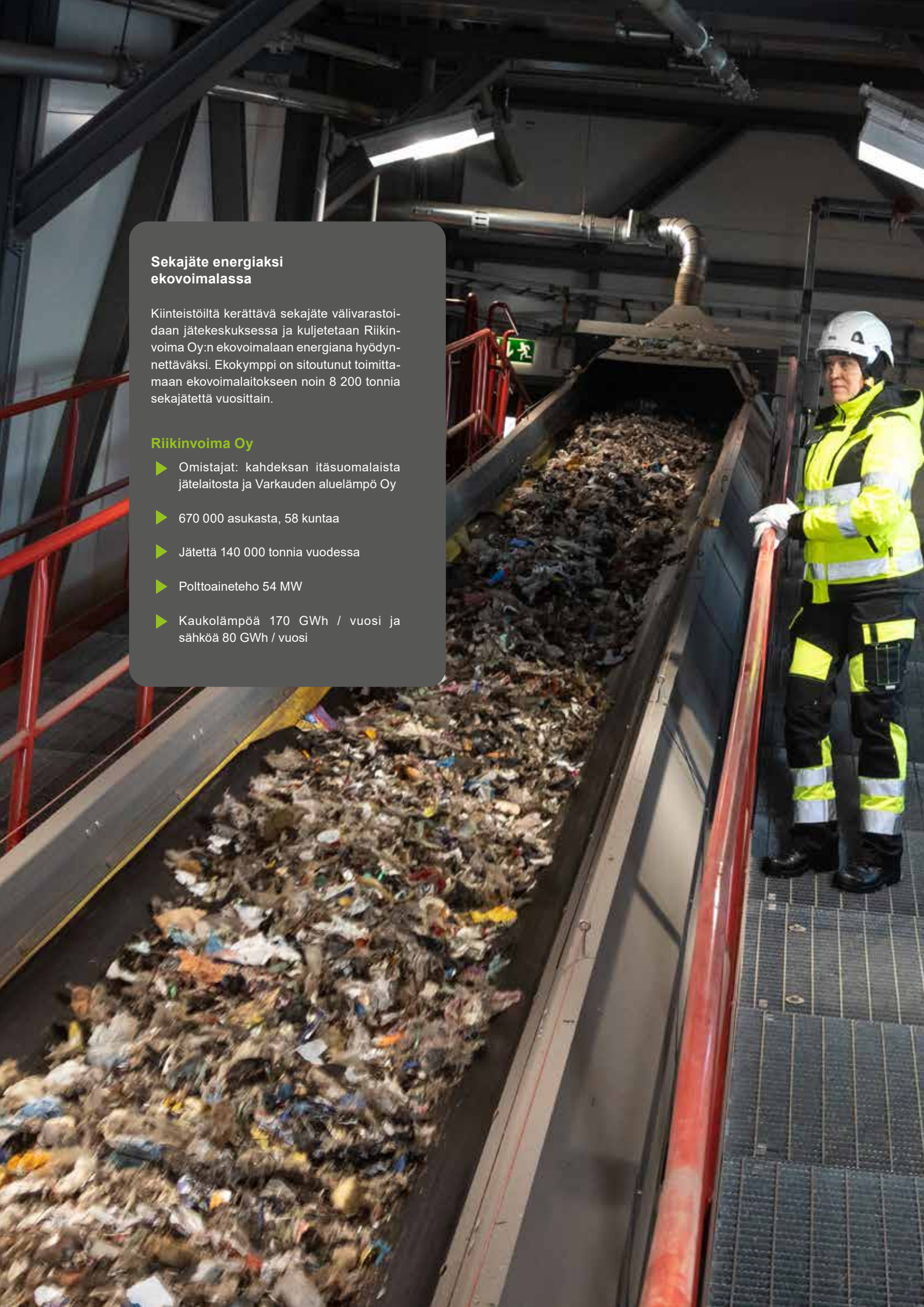

Sekajäte energiaksi ekovoimalassa

Kiinteistöiltä kerättävä sekajäte välivarastoidaan jätekeskuksessa ja kuljetetaan Riikinvoima Oy:n ekovoimalaan energiana hyödynnettäväksi. Ekokymppi on sitoutunut toimittamaan ekovoimalaitokseen noin 8 200 tonnia sekajätettä vuosittain.

Riikinvoima Oy

- ▶ Omistajat: kahdeksan itäsuomalaista jätelaitosta ja Varkauden aluelämpö Oy
- ▶ 670 000 asukasta, 58 kuntaa
- ▶ Jätettä 140 000 tonnia vuodessa
- ▶ Polttoaineteho 54 MW
- ▶ Kaukolämpöä 170 GWh / vuosi ja sähköä 80 GWh / vuosi

TUKIPALVELUT

Etätöihin nopealla aikataululla

Kun koronaviruspandemia alkoi maaliskuussa, toimiston henkilökunta siirtyi hyvin nopeasti etätöihin. Tämän mahdollisti se, että kaikki ohjelmat olivat pilvipalvelussa puhelinjärjestelmää myöten.

Kivra käyttöön keväällä

Keväällä otettiin käyttöön digipostilaatikko Kivra, jonka avulla asiakkaat voivat helposti maksaa jätemaksunsa. Sähköinen palvelu Kivra mahdollistaa esimerkiksi maksuasioiden hoidon yhdessä perheen kanssa. Kivralle maksuasiat voi hoitaa yhdessä läheisen kanssa tai vaikka kokonaan hänen puolestaan. Kivraan voi myös arkistoida laskujen lisäksi muita dokumentteja, kuten takuutodistuksia ja kuitteja.

Kivraa voi käyttää joko mobiilisovelluksena puhelimitse tai verkkoselaimen kautta kirjautumalla kivra.fi verkkosivun kautta. Sovelluksen lataaminen ja käyttäminen on kuluttajille ilmaista.

Biojättekyselyjen vuosi

Ekokymppi aloitti keväällä keräämään tietoa siitä, miten omakotikiinteistöt ja kesämökkiläiset käsittelevät kiinteistöllä syntyvät bio-

jätteet. Lähtötilanteessa kuntayhtymän jätteenkuljetusrekisterin mukaan sellaisia kiinteistöjä, joiden biojätteen käsittelytietoja ei ollut kirjattu järjestelmään, oli noin 26 000. Kysely lähetettiin näille kiinteistöille, ja vastauksia palautui kiittävästi, 77 %.

Vastausten perusteella Ekokymppin jätteenkuljetusrekisteriin kirjataan, onko kiinteistöllä kompostori, biojätteen erilliskeräysastia vai lajitellaanko biojätettä lainkaan. Kehotuksia ja suosituksia lähetettiin niille kiinteistöille (noin 500 kpl), joissa biojätettä ei lajitella/käsitellä jätehuoltomääräysten edellyttämällä tavalla.

Selvitys on osa Ekokymppin biojättekampanjaa, jossa on tarkoitus tehostaa biojätteen lajittelua. Jätehuoltotietojen selvittäminen on myös osa kiinteistöjen jätehuollon seuranta- ja jätteenkuljetusrekisterin ylläpitoa, jotka kuuluvat Ekokymppin viranomaistehtäviin.

Monikanavainen asiakaspalvelu

Asiakaspalvelu vastaa kuntayhtymän jätteenkuljetusrekisterin ylläpidosta, vuosilaskutuksesta ja asiakaspalvelusta. Rekisteri-

tietoja päivitetään mm. väestötietorekisterin, maanmittauslaitoksen, kuntien, seurakuntien ja jätehuoltoyritysten vuosittain toimittamilla aineistoilla.

Palvelukanavat

- puhelinlinjat
 - vaihe
 - laskutus
 - henkilökohtaiset numerot
- sähköposti
 - laskutus
 - info
 - kurre
 - henkilökohtaiset sp-osoitteet
- henkilökohtainen asiakaspalvelu lajittelu-
asemilla, jätekeskuksessa ja hallinnossa
- verkkomediat
 - verkkosivut
 - chat-kanava
 - yhteydenottolomake
 - Ekokymppi jäteneuvonta -facebookprofiili
 - Twitter
 - Instagram
 - Eko-loki-blogi
 - Ekoaviisi-uutiskirje
 - keräyspistehaku kierratys.info
- myyntireskontran asiakaspalvelu, joka on
ulkoistettu Ropo Capital Oy:lle.

Vuosimaksut

Kuntayhtymällä on lain velvoittamien palveluiden tarjoamiseksi kaksi maksujärjestelmää:

1. Jätehuollon perusmaksu peritään kaikista asumiskäytössä olevista asunnoista ja loma-asunnoista.
2. Aluekeräysmaksu peritään niiltä asuinhuoneistoilta ja loma-asunnoilta, jotka ovat aluekeräyksen asiakkaita. Aluekeräyspisteiden käyttöä valvotaan kameravalvonnan avulla.

Sosiaalinen vastuu

HENKILÖKUNTA

Vakituisessa työsuhteessa oli 12 henkilöä ja määrä- tai osa-aikaisessa 4 henkilöä. Jätekeskuksessa oli myös kesätyöntekijöitä. Kuntayhtymän henkilötyömäärä oli 14 htv.

Työterveyshuolto ja turvallisuus

Työturvallisuutta koskevia asioita hoitaa henkilökunnan edustama työsuojelutoimikunta, joka muodostuu työsuojelupäälliköstä ja työsuojeluvaltuutetuista. Kuntayhtymän työterveyspalvelut hoitaa Suomen Terveystalo Oy, joka on tehnyt Ekokympille työterveyshuollon toimintasuunnitelman ja huolehtii suunnitelman päivityksistä. Lisäksi se on tehnyt selvityksen työpaikkaergonomiasta.

Henkilöstön hyvinvointi ja koulutus

Toimiston henkilökuntaa osallistui etäyhteydellä perinteisiin koulutuksiin kuten kiertotalouspäivään, taloushallintopäivään, jätelautakuntapäivään ja viestintäpäivään. Sosiaalisen median päivityksistä vastaavat henkilöt osallistuivat Otavan opiston järjestämään some-manageri-koulutukseen.

Henkilökunnan liikunta- ja kulttuuriharrastusta tuetaan edelleen henkilökohtaisilla Mind & Body -maksukorteilla.

Jäsenyydet ja edunvalvonta

Kuntayhtymä on jäsenenä Suomen Kiertovoima ry:ssä. KIVO ry edustaa kuntien jätelaitoksia ja alueellisia jätehuoltoyrityksiä. Jätelaitosyhdistys toimii yhdysiteenä jäsentensä kesken, kehittää jätelaitosalaa ja turvaa julkisen jätehuollon toimintaedellytyksiä. Kuntayhtymä on lisäksi yhteisöjäsenenä Jätehuoltoyhdistys ry:ssä.

NEUVONTA JA TIEDOTUS

Neuvonta ja tiedotus tarjoaa tietoa jätteen vähentämisestä, lajittelusta ja kierrätyksestä sekä kuntayhtymän toiminnasta. Tavoitteena on vähentää jätteen määrää ja haitallisuutta.

Kotitalousasiakkaat ovat neuvonnan ja tiedotuksen pääkohderyhmä. Tietoa jaetaan myös vuorovaikutussuhteissa muihin sidosryhmiin (mm. kuntayhtymän omistajat, jätehuoltoyritykset, ympäristöviranomaiset, media).

Neuvonta- ja tiedotustapoja ovat:

- esitteet, ohjeet, julkaisut, tiedotteet
- lehti-ilmoitukset, radiomainonta
- verkkoviestintä, sosiaalinen media
- luennot, vierailut, tiedotustilaisuudet (virtuaaliset mukaanlukien)
- kokoukset ja palaverit, puhelinneuvonta

Kohti etäjäteneuvontaa

Neuvojat vierailivat alkuvuonna entiseen tapaan toimialueen koulussa, oppilaitoksissa ja yhdistyksissä. Neuvonta sisälsi erilaisia

luentoja sekä toiminnallisia tuokioita jätteen lajitteluun ja kiertotalouteen liittyen. Keväällä poikkeustilan aikana ja varsinkin syksyllä kouluilta tuli paljon yhteydenottoja, joissa toivottiin Ekokympiltä etäluentoja ja verkkomateriaalia ympäristökasvatukseen tueksi. Tällaista materiaalia valmisteltiin syksyllä, ja kehitystyö jatkuu edelleen.

Opiskelijoina ja muita vierailijaryhmiä kävi tutustumassa helmikuussa ja marraskuussa jätekeskukseen. Jokavuotinen jätteiden lajittelu –päivä pidettiin syyskuussa Kainuun Opistolla. Kurre vieraili muutamalla päiväkodilla, joissa lajitteluleikit pidettiin ulkosalla.

Kunnossa EKOina -kiertue

Ekokymppi oli mukana Kainuun Liikunnan järjestämässä Kunnossa EKOina kiertueella. Sen tavoitteena oli kannustaa huolehtimaan omasta ja koko perheen hyvinvoinnista. Ulkona järjestettävässä perheliikuntaosuudessa perheet pääsivät Kurren ja Kosti Komposti-

madon kanssa seikkailemaan toiminnallisen ja liikunnallisen heijastinsuunnistuksen parissa. Rasteilla oli useita kierrätykseen ja lajitteluun liittyviä tehtäviä.

Tapahtumat, näyttelyt, kampanjat ja projektit

- "Muovijätteiden lajittelu" -näyttely Otanmäen kirjastossa tammikuussa
- Kekrimarkkinat lokakuussa Kajaanin Rantapuistossa
- Vaarallinen jäte -kampanja sosiaalisessa mediassa keväällä
- Yhteistyössä KAO:n kanssa videoprojekti "Matkalla Majasaaressa" syksyllä

Kurre oli mukana muutamassa ulkopaikassa ja vieraili muutamassa päiväkodissa. Lajitteluleikit pidettiin päiväkodin pihamaalla.

Verkkoviestintä

Ekokymppin verkkosivuja päivitettiin säännöllisesti ja uutiskirje Ekoaviisi julkaistiin viisi kertaa. Facebookin lisäksi muita somekanavia olivat Twitter, Instagram, YouTube-kanava Kurre Kainuulainen ja Eko-loki -blogi. Mainontaa ja tietoisuuksia julkaistiin myös radiossa.

Sisäinen tiedonkulku hoidettiin yhteisillä palavereilla, sähköpostilla, WhatsApp-viesteillä ja hallinnon taukokuoneessa olevan fläppitaulun avulla. Toimintavuonna etäpalaverit yleistyivät, ja Teams otettiin käyttöön laajemmin.

Hallinnon ja jätekeskuksen / lajitteluasemien välinen tiedonkulku hoidettiin puhelimitse, sähköpostitse ja WhatsApp-viesteillä.

”Yhteinen juttu” - jätelaitosten neuvontayhteistyö

Itä-Suomen jäteneuvontayhteistyössä ovat mukana Ekokymppin lisäksi kunnalliset jätelaitokset Jätekuikko Oy, Puhas Oy, Metsäsairila Oy ja Ylä-Savon Jätehuolto Oy sekä jätettä energiaksi hyödyntävä Riikinvuoma Oy. Yhteisesti tuotettuja neuvontamateriaaleja olivat muun muassa vuosikalenteri ja asiakaslehti ”Yhteinen juttu”.

Painotuotteita

- Yhteinen juttu -asiakaslehti, 53 000 kpl
- Jätehuoltomääräykset, lyhennelmä 1 500 kpl
- Vuosikertomus 2019, 300 kpl
- Vuosikalenteri 2021, 52 903 kpl
- Kurren puuhavikko, 1 000 kpl
- Kurre-tarrat, 1 000 kpl

Yhteinen juttu -asiakaslehti jaettiin huhtikuussa ja vuosikalenteri 2021 marraskuussa jokaiseen toimialueen talouteen ja useimpiin yrityksiin (yhteensä noin 45 000 kpl) sekä ulkopaikkakunnalla asuville kesämökkiläisille (lähes 7 000 kpl). Toiminta-alueen uusille kiinteistön omistajille lähetettiin jätehuollon tietopaketti, joka sisälsi mm. jätehuoltomääräykset ja lajitteluohteja. Kuntien luottamushenkilöille jaettiin edellisen vuoden toimintakertomukset.

Ekokymppi oli mukana Kainuun Liikunnan järjestämässä Kunnossa EkOina -kiertueessa.

Ympäristövastuu

Jätekeskuksen toiminta pohjautuu ympäristölupiin, joissa määrätään ympäristövaikutusten tarkkailusta vesien, kaasun, ilman, melun ja haittaeläinten osalta. Tarkkailua tehdään vuosittain Kainuun ELY-keskuksen hyväksymän tarkkailuohjelman mukaisesti.

Ilmanlaadun tarkkailu

Jätteiden loppusijoitus vaikuttaa ilmanlaatuun, koska täyttöalueilla syntyy metaania. Biokaasun talteenottojärjestelmä vähentää hajupäästöjä merkittävästi. Kaasua imetään vanhojen jätetäyttöjen alueelta (noin 8,8 ha), joissa on yhteensä 16 imupistettä.

Vuonna 2020 biokaasun pumpattu kokonaiskaasumäärä oli 0,83 miljoonaa Nm³, josta tuotettu kokonaisenergiämäärä vastaa 3,4 GWh. Biokaasusta 3,4 % hyödynnettiin omassa energiantuotannossa. Loput poltettiin soihut polttimella hiilidioksidiksi ja vedeksi.

Vesien tarkkailu

Päästötarkkailussa seurataan likaisten suotovesien määrää ja laatua. Vaikutustarkkailu kohdistuu pinta- ja pohjavesiin.

Vesistövaikutuksia tarkkaillaan jätekeskusalueen ulkopuolella yhdeksässä vesistöpisteessä. Lisäksi seurataan jätekeskuksetta purkautuvan veden laatua ja määrää. Pohjavesiä tarkkaillaan viidessä pisteessä kolme kertaa vuodessa. Jätevesistä mitataan typpi-, fosforipitoisuuksia ja orgaanisen aineen määrää.

Pohjavedet

Kaatopaikan, lähinnä vanhimman, käytöstä poistetun jätetäytön vaikutus pohjaveeseen oli selvästi nähtävissä vain kaatopaikan etelä-, lounais- ja länsipuolella. Vaikutukset ilmenivät selvästi kohonneina sähköjohtavuusarvoina sekä kloridi- ja typpipitoisuuksina.

Fosforipitoisuus oli suhteellisen pieni. Veden rauta- ja mangaanipitoisuudet olivat koholla.

Vesistövaikutuksia tarkkaillaan jätekeskusalueen ulkopuolella yhdeksässä vesistöpisteessä. Lisäksi seurataan jätekeskuksetta purkautuvan veden laatua ja määrää. Pohjavesiä tarkkaillaan viidessä pisteessä kolme kertaa vuodessa. Jätevesistä mitataan typpi-, fosforipitoisuuksia ja orgaanisen aineen määrää.

Pintavedet

Jätekeskuksen kuormitus näkyy selvästi ensimmäisessä kaatopaikan alapuolella olevassa tarkkailupisteessä, Koljosen suolta laskevassa ojassa ja lievästi Niittijoen alaosassa olevassa tarkkailupisteessä. Kylkiäisessä tai sen alapuolella olevassa vesistössä jätekeskuksen kuormitusta ei voi havaita.

2019 tapahtuneen tulipalon palovesien erillinen käsittely alkoi toukokuussa 2020. Palovesiä käsitellään suodatusmenetelmällä erillisessä kontissa. Tällöin palovedet eivät sekoitu puhdistamovesiin. Sekoittuminen aiheuttaa puhdistamon toimintaan häiriöitä tai estää sen toiminnan kokonaan.

Jätevedenpuhdistamon toiminta

2019 joulukuusta alkaen puhdistamo on toiminut huoltokatkoja lukuun ottamatta koko vuoden 2020. Puhdistamo käsitteli toimintavuonna noin 22 400 m³ suotovesiä.

Käsittelyyn tuleva suotoveden ammoniumtyypen keskipitoisuus oli noin 107 mg/l, ja käsittelystä poistuvan veden keskipitoisuus oli noin 27 mg/l. Ammoniumtyypeä laitos poisti suotovedestä 1803 kg. Keskimäärin ammoniumtyypen poistoteho oli 75,2 %. Puhdistamo poisti myös suotoveden orgaanista ainetta yli 60 % ja sameutta noin 40 %.

Toiminnassa havaittuja häiriöitä

Puhdistamolle tulevan veden määrä ja laatu vaihtelee suuresti. Siitä johtuen puhdistamon automatiikka ei ehdi seuraamaan vesimäärän nopeaa vaihtelua. Tällöin puhdistusteho voi laskea. Eri alojen asiantuntijoiden kanssa on selvitelty syitä toimintaa häirtäviin/estäviin tekijöihin, ja heidän esittämiä toimenpiteitä toteutetaan vuoden 2021 aikana.

Nuoret kajaanilaistaiteilijat Miia Luostarinen ja Timo Hassinen tekivät toimintavuoden keväällä upeat maalaukset jätevedenpuhdistamon typenpoistosäiliöihin.

Jätevedenpuhdistamon prosessikuvaus

1. Tulevan veden virtaaman ja ammoniumtyypen mittaus
2. Orgaanisen aineen poisto vedestä
 - saostuskemikaalin lisäys
 - muodostuneen lietteen poisto flotaatiolla
3. Esikäsittelyn veden pikasuodatus, ammoniumtyypen sitominen pikasuodatusmateriaaliin
4. Puhdistetun veden mittaus ja johtaminen pois laitoksesta
5. Pikasuodattimeen sidotun ammoniumtyypen vapauttaminen ja biologinen muuttaminen nitraatiksi
6. Muodostuneen nitraattiliuoksen talteenotto

Jätevedenpuhdistamo pystyy puhdistamaan likaantuneita vesiä 52 000 m³ / vuosi.

Kehitystyö

Sekajätteen koostumustutkimus

Marraskuussa tehtiin sekajätteen koostumustutkimus. Kahdeksan näytettä otettiin neljästä sekajätekuormasta, jotka olivat peräisin kajaanilaisista kerrostaloista ja omakotitaloista ja aluekeräyspisteiltä. Tavoitteena oli selvittää, paljonko sekajätteen joukossa on biojätettä, pakkauksia, kierrätyskelpoista jätettä ja muuta jätettä ja paljonko oikein lajiteltua sekajätettä jätepus-
sit sisältävät. Haluttiin myös tutkia, paljonko sekajätepusseissa on Riikinvoin Oy:lle polttoon kelpaavaa jätettä. Tutkimuksessa tehtiin myös kiinteistökohtaista vertailua.

Tutkimuksessa saatiin selville, että sekajäte sisälsi biojätettä 26 %. Oikein lajiteltua sekajätettä oli 34 %. Kierrätykseen soveltuvaa jätettä eli muov-, kartonki- ja lasipakka-
uksia sekä paperi- ja metallijätteitä oli 35 % ja muita jätteitä kuten sähkölaitteita ja vaarallista jätettä loput 5 %. Pakkauksia oli 30 % sekajätteen painosta ja Riikinvoin Oy:lle polttoon kelpaavaa jätettä 63 %.

Kiinteistökohtaisessa vertailussa biojätettä oli vähiten aluekeräyspisteiden sekajätepusseissa, 9 %. Eniten biojätettä oli omakotitalojen roskapusseissa, 36 %, ja kerrostaloissakin vastaava osuus oli 33 %. Kerrostaloissa ja rivitaloissa muovipakkausten osuus sekajätteessä oli korkeahko, 17 %, kun huomoidaan, että muovipakkauksille on erillinen roska-astia taloyhtiön jätetilassa.

Yhteishankkeet

Kuntayhtymä oli mukana seuraavissa yhteishankkeissa:

- KIVO:n kautta:
 - Tietojärjestelmien kehittäminen
 - Kotitalouksien tekstiilijätteiden hyödyntäminen (telaketju)
 - Rakasta joka murua -biojätekampanja
- CryoMicro-hanke (Kajaanin yliopistokeskus) päättyi. Hankkeessa selvitettiin kylmäkon-
sentrointi- ja mikroaalto-tekniikan käyttömahdollisuuksia nitraattiveden jalostamiseen lan-
noitekäyttöön.

- Suswam-hanke (Kajaanin ammattikorkeakoulu), jossa selvitetään jätehuollon kehittä-
mistä. Kostamuksessa ja Kainuussa sekä yhteistyömahdollisuuksia.

- Erityisjätteen polttolaitos, Kainuun liitto osarahoittajana. Hanke päättyi vuoden lopussa tuloksettomana.

- Ekosport Kainuu (Kainuun Liikunta) kehittää Kainuun Liikunnan tapahtumien ympäristö- ja ilmastovastuullisuutta ja brändiä sekä kainuulaisten tapahtuman-
järjestäjien vastuullisuusosaamista.

Korjaa ja kierrätä -palvelu

Ekokymppi avasi syksyllä sivuston www.korjaajakierrata.fi. Se on hakemisto Kainuussa ja Vaalassa sijaitsevista yrityksistä tai yhteisöis-
tä, jotka korjaavat, huoltavat tai kierrättävät tavaroita. Palvelun tarkoituksena on piden-
tää tavaroiden elinkaarta ja vähentää näin jätteen syntyä. Lisäksi tarkoituksena on hel-
pottaa kyseisten yritysten löytymistä netistä.

Hellu ja Hemmo Hällävalinen lanseerattiin neuvontatyöhön. Hälläväliset on pariskunta, joka vähät välittää jätelajittelusta. Heidän touhujaan voi seurata Ekokymppin somekanavilla.

Vuosia neuvontatyössä mukana olleelle Kosti Kompostimadolle tehtiin asu. Matopuku oli kovassa käytössä marraskuussa, kun Kainuun Liikunnan kanssa järjestettiin Kunnossa EKOina-
kiertue.

Jätetutkimuksen käytännön työt tehtiin Majasaaren jätekeskuksessa. Työntekijät lajittelivat sekajätepuskien sisällöt 19 eri jätelajiin.

Oulujärven ympäristökunnat ja Ekokymppi rakensivat vilkkaimpiin sata-
miin lajittelupisteet retkeilijöiden ja veneilijöiden käyttöön.

Tunnuslukuja

Jättemääriä	2020	2019
Loppusijoitettavat jätteet	2 147	5 488 tonnia
- Palojäte	364	3 749 tonnia
- Muu loppusijoitettava jäte	1 783	1 739 tonnia
Hyödynnettävät jätteet	40 247	40 523 tonnia
- Kartonki ja paperi	500	47 tonnia**
- Sekajäte energiaksi	14 043	14 352 tonnia
- Biojäte	4 332	4 553 tonnia
- Puhtaat maat	1 941	4 975 tonnia
- Rakennusjäte	2 880	2 755 tonnia
- Muut hyödynnettävät jätteet (risut, betoni jne)	16 551	13 841 tonnia
Muut jätteet	3 731	3 487 tonnia
- Saastuneet maat	1 142	1 304 tonnia
- Vaaralliset jätteet	1 381	1 089 tonnia
- Sähkölaitteet	1 208	1 094 tonnia
Kokonaisjättemäärä, josta hyödynnetty	46 125	49 498 tonnia
	96	89 prosenttia
Yhdyskuntajäte	28 666	31 839 tonnia

Johdettu tunnus-luku 2020

29 kg/asukas*

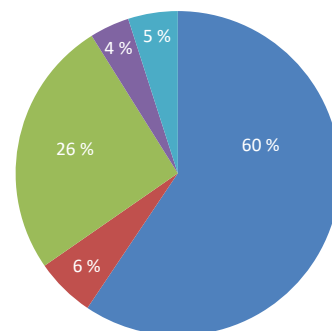
541 kg/asukas
6,7 kg/asukas
189 kg/asukas
58 kg/asukas

19 kg/asukas
16 kg/asukas

620 kg/asukas

385 kg/asukas

Kokonaisjättemäärän jakaantuminen ryhmittäin 2020

■ Yhdyskuntajäte
■ Maa- ja kiviaines
■ Rakennusjäte
■ Tuotantotoiminnan jäte
■ Jätelaitoksen tuotteet esim. lajittelussa syntyneet

Ympäristö

Biokaasu, talteenkerätty	854 378	903 297 Nm ³
Biokaasun metaani-pitoisuus	56	49 prosenttia
Biokaasu, soih tupoltettu	830 000	870 000 Nm ³
Biokaasu, hyödynnetty	24 376	33 297 Nm ³
Hyödynnetyn kaasun energiamäärä	115	136 MWh
Soih tupoltetun kaasun energiamäärä	3,4	3,5 GWh
Metaani ilmakehään	453	466 tonnia

Talous

Toimintamenot	5 404 448	5 362 920 euroa
Toimintatuotot	6 147 232	6 229 455 euroa
Toimintakate	742 784	866 535 euroa
Vuosikate	680 102	821 173 euroa
Tilikauden tulos	207 562	349 786 euroa
Jätehuollon kustannukset	72,62	71,39 euroa/asukas

* Tulipalosta johtunutta palojätettä ei lasketa vertailulukuna.

** Vain kartonki

Taloudellinen vastuu

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Toiminta

Vuosi 2020 oli kuntayhtymän kahdeksastoista kokonainen toimintavuosi. Jäsenkuntia oli 31.12.2020 9 kpl ja asukasmäärä toimialueella 75 098 henkilöä. Toimintaa harjoitettiin Majasaaren jätekeskuksessa ja jäsenkuntien lajitteluasemilla. Toimistotilat ovat osoitteessa Viestitie 2, 87700 Kajaani.

Investointeja ei tehty täysimittaisesti koronapandemian vuoksi. Ympäristöluvan valmistelua jatkettiin, ja lupahakemus jätettiin lupaviranomaiselle kesäkuussa. Maakunnassa jatkettiin puristinkonttien hankintaa ja hyötyjätejakeiden keräyslaitosten rakentamista. Kuhmon lajitteluaseman viimeistely saatiin valmiiksi ja pienpolttolaitosta viimeisteltiin. Sotkamoon hankittiin oma sähköliittymä. Investointeihin laskettavia kustannuksia syntyi yhteensä 98 947 €.

Vuosilaskutus sujui ongelmitta. Asiakaspalvelusopimus ja vaihteen puhelinnumeron asiakaspalvelu jatkui Sentraalin kanssa. Sentraali hoiti myös Chat-palvelua ja kameravalvontaa. Laskujen elinkaari palvelusta on sopimus Ropo Capitalin kanssa.

Uusi yhteistyökumppani Kaiku Ympäristö Oy aloitti toimintansa jätekeskuksen alueella. Kaiku tulee vastaanottamaan, käsittelemään ja loppusijoittamaan elinkeinoelämässä syntyviä jätteitä ja vaarallisia jätteitä. Toiminta käynnistyy täysimittaisesti, kun Ekokymppi saa lainvoimaisen ympäristöluvan vaarallisen jätteen loppusijoitusalueelle ja käsittelykentille.

Muunnettua jätehuollon järjestämismallia toteutettiin suunnitellusti, ja yhteistyö urakoitsijoiden ja peruskuntien kanssa sujui hyvin. Palveluverkoston taso säilyi entisellään.

Jätehuoltomääräysten toteutumisen valvontaa jatkettiin koko vuoden ajan. Biojätteiden lajittelun laajuutta selvitettiin biojätekyseilyllä. Kyselyjä lähetettiin noin 26 000 kappaletta.

Sekajätettä toimitettiin energiahyödyntämiseen Riikinvoima Oy:lle, jonka osakkaana kuntayhtymä on. Riikinvoimaan saatiin toimitettua oma kiintiö kokonaisuudessaan sekä lisäksi ostokiintiöitä muilta osakkailta yhteensä 11 468 tonnia. Riikinvoiman lisäksi sekajätettä vietiin polttolaitokseen Ruotsin Kiirunaan, Bodeniin ja Ouluun 6 120 tonnia. Sekajätteistä ohjattiin loppusijoitukseen lähinnä rakennusjätteen lajittelujäännös ja eristemateriaalit sekä kipsi.

Kuntayhtymä on osakkaana Riikinvoima Oy:ssä 3,16 % osuudella.
Osakepääoma yhteensä 194 861 €
Pääomalaina yhteensä 584 584 €

Puuperäisiä jätteitä käsiteltiin osin omatoimintana ja osin suoratoimituksina ilman murskausta sopimusurakoitsijalle. Puupolttoainetta ei saatu energiahyödyntämiseen edellisen vuoden tapaan, koska kesän jälkeen hakkeen kysyntä oli heikkoa.

Neuvonta ja tiedotus painottui sosiaaliseen mediaan ja verkkomateriaalin tuottamiseen. Vuoden erityisteema oli biojätteiden lajittelu. Neuvonnasta ja tiedotuksesta on tarkemmin sivuilla 10–11.

Riskien hallinta ja sisäinen valvonta

Riskien hallinta: Alueelle sovittu jätehuollon muunneltu järjestämismalli toimii hyvin. Urakoitsijoilta saadaan kuljetustiedot sovitun mukaisesti. Tuottajavastuun osalta pakkausjätteiden keräysverkoston toimintavastuu on tuottajien vastuulla ja tuottajayhteisö vastaa niiden käytännön operoinnista. Riikinvoiman ekoviemälaitoksen pidempiaikainen toimintahäiriö voi aiheuttaa vaikeuksia jätteiden varastoinnissa. Häiriötilanteessa jätteille on etsittävä vaihtoehtoinen polttopaikka, jonka saatavuus on epävarma ja kustannustaso todennäköisesti huomattavasti suurempi.

Käytännön toiminnosta on merkittävä osa erilaisten tietojärjestelmien varassa, joten niiden ylläpitoon ja toimintavarmuuteen on kiinnitetty huomiota mm. päivityksin ja ohjelmien ominaisuuksien parannuksin. Jätehuollon tietojärjestelmä Vitec Tietomitta Oy:n Vingo-ohjelma toimii hyvin. Palvelinympäristö ja jätehuollon tietokanta on siirretty ulkoiselle palvelimelle, jolloin niiden toimintavastuu ja varmuuskopiointi on palveluntarjoajan vastuulla. Sähköpostien varmuuskopiointi otettiin käyttöön loppuvuonna.

Laskun elinkaaren osalta käytetään Ropo Capital Oy:n tarjoamia online-palveluja, joka parantaa merkittävästi laskujen seurantaa ja sitä kautta voidaan ennakoita tehokkaammin tarvittavia toimenpiteitä. Epävarmojen saatavien seurantaan on kiinnitetty tarkempaa huomioita.

Rahotusriskien osalta korkotasot ovat olleet alhaalla, mutta niiden ennustaminen tulevaisuuteen on vaikeaa. Korot olivat edellisen vuoden tavoin alhaisella tasolla. Kevään koronapiikin aikaan korot lähtivät nousuun, mutta nousu taittui takaisin laskuun. Kaikki euriborkorot ovat edelleenkin negatiivisia. Lainakannan riskiä on pienennetty sitomalla lainoista noin puolet pitkäaikaisiin korkoihin ja puolet lyhytaikaisiin (½-1v EURIBOR). Nordean koronvaihtosopimus päättyi 22.12.2020. Kassan riittävyttä on turvattu limiittitileillä. Tulorahoitukseen vai-

kuttavat jätekertymät vaihtelevat jonkin verran suhdanteiden ja maakunnan alueen hankkeiden mukana, ja siten tulojen kertymä voi vaihdella arvioidusta.

Vahinkoriskeihin on varauduttu tarvittavin vakuutuksin. Vakuutusturva kattaa toimialan normaalit toiminnot ja omaisuuden. Vakuutuksia yritettiin kilpailuttaa vakuutusmeklarin kautta, mutta yksikään yhtiö ei tehnyt tarjousta. Vakuutuksien sisällöstä neuvoteltiin tämän jälkeen vakuutusmeklarin kautta OP-Pohjolan kanssa ja muutama osa-alueisiin tehtiin kattavampaa turvaa. Vakuutusten ajantasaisuus tarkistetaan vuosittain.

Henkilöstön osaamisen jakamista on jatkettu tärkeimpien osa-alueiden osalta mahdollisten sairastapauksien ym. varalta.

Sisäinen valvonta: Sisäistä valvontaa on toteutettu voimassaolevan ohjeen mukaisesti. Viranhaltijoiden tekemiin päätöksiin ei kohdistunut hallintovalituksia. Yksi oikaisuvaatimus on tehty hankintapäätöksestä markkinaoikeuteen, mutta se jäi myöhästyneenä käsittelemättä.

Eri toimintojen toteutumiseen ja seurantaan on käytetty soveltuvia mittareita ja arviointityökaluja. Vuoden lopulla valmisteltiin uuden raportointityökalun (Ms PowerBI) käyttöönottoa. Hallitukselle ja tarkastuslautakunnalle raportointiin taloudellisesta tilanteesta kuukausitasolla.

Sopimustoiminnassa ei ole havaittu rikkeitä tai niistä johtuvia seuraamuksia. Saatavien perintä on ulkoistettu Ropo Capital Oy:lle. Toimintoketjut pyritään toteuttamaan siten, että niistä vastaa useampi henkilö. Taloudenhallinnassa toiminnot varmennetaan aina kahden henkilön toimesta.

Hallinto ja henkilöstö

Kuntayhtymän jäseniä ovat Kainuun kunnat: Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo, Suomussalmi ja Vaala. Peruspääoman suuruus on 896 557 €. Kuntayhtymän toiminta on voittoa tuottamatonta, mutta itsekannattavaa.

Peruspääoman jakaantuminen kunnittain:			
Hyrynsalmi	35 659 €	3,98 %	
Kajaani	389 681 €	42,79 %	
Kuhmo	112 672 €	12,57 %	
Paltamo	44 764 €	4,99 %	
Puolanka	39 243 €	4,38 %	
Ristijärvi	18 248 €	2,04 %	
Sotkamo	109 928 €	12,26 %	
Suomussalmi	111 133 €	12,40 %	
Vaala	41 229 €	4,60 %	

Hallitus 2020

Kunta	Varsinainen jäsen	Varajäsen
Kajaani	Timo Honkila, pj	Mika Heikkinen
Kajaani	Terhi Tuomainen	Anne Moilanen
Sotkamo	Jouko Korhonen, vpj	Osmo Polvinen,
Kuhmo	Satu Heikkinen	Kaija Määttä
Suomussalmi	Jonna Seppänen	Pirjo Heikkinen
Paltamo ja Vaala	Reijo Virkkunen	Tiina Koski-Tulppo
Hyrynsalmi, Puolanka ja Ristijärvi	Taisto Keränen	Jouni Romppainen

Tarkastuslautakunta 2020

Kunta	Varsinainen jäsen	Varajäsen
Kajaani	Hanna Karvinen, vpj	Seppo Haapalainen
Sotkamo	Matti Korhonen, pj	Matti Piirainen
Paltamo ja Vaala	Pertti Väyrynen	Hanna Karppinen
Hyrynsalmi, Puolanka ja Ristijärvi	Jorma Heikkinen	Marketta Moilanen

Yhtymäkokouksessa on yhdeksän jäsentä, yksi edustaja jokaisesta jäsenkunnasta. Kunnat nimeävät yleensä edustajansa kuhunkin yhtymäkokoukseen erikseen. Yhtymähallitukseen kuuluu seitsemän jäsentä ja tarkastuslautakuntaan neljä jäsentä. Hallituksessa Vaalalla ja Paltamolla on yhteinen edustaja samoin kuin Hyrynsalmella, Puolangalla ja Ristijärvellä. Edustaja vaihtuu kausittain. Samoin menettellään tarkastuslautakunnassa. Yhtymähallituksen toimikausi on kaksi vuotta ja tarkastuslautakunnan neljä vuotta. Edellisen hallituksen toimikausi päättyi 31.5.2019. Uusi hallitus nimettiin yhtymäkokouksessa 13.9.2019. Tarkastuslautakunnan toimikausi päättyy 31.5.2021.

Yhtymäkokous kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa, hallitus viisi kertaa ja tarkastuslautakunta kuusi kertaa. Kuntayhtymällä on yksi varsinainen tilintarkastaja ja yksi varatilintarkastaja. Varsinaisena tilintarkastajana toimii KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy. Päävastuullinen tilintarkastaja on KHT, JHTT Antti Kääriäinen ja varalla KHT, JHTT Katri Hokkanen.

Kuntayhtymän palveluksessa oli vakituksessa työsuhteessa 12 henkilöä. Määrä- tai osa-aikaisessa työsuhteessa oli 4 henkilöä. Majasaaren jätekeskuksessa oli myös kesätyöntekijöitä. Yhteensä kuntayhtymän henkilöstömäärä oli 14 htv. Työmäärä laski edellisestä vuodesta yhdellä henkilötyövuodella.

Jättemääriä

Vastaanotettavien jättejakeiden osalta jätteen kokonaismäärä vähentyi edellisestä vuodesta 3 423 tonnia. Vähentyminen johtui pääasiassa puhtaiden maiden ja loppusijoitettavan jätteen määrän vähenemisestä. Hyödynnettävien jätteen määrä kasvoi 2 660 tonnia. Hyötykäyttöasteeksi muodostui 96 %. Sekajätettä oli vuoden vaihteessa varastossa n. 3 000 tonnia. Jättemäärätilastot ja muut tärkeät tunnusluvut ovat sivulla 14.

Talous

Perussopimuksen mukaan kuntayhtymä katsoo menonsa myyntituotoilla. Myyntituotoilla varaudutaan rahoittamaan myös kuntayhtymän tulevia investointeja ja pakollisia ja vapaaehtoisia varauksia esimerkiksi tulevia loppusijoitusalueen sulkemiskustannuksia. Kuntayhtymän liikevaihto oli 6 147 232 €. Vastaavat toimintamenot olivat 5 404 448 €. Liikevaihto pieneni edellisestä vuodesta 1,3 % ja toimintamenot kasvoivat 0,8 %. Tarkemmat tunnusluvut ovat tasekirjassa sivulla 19.

Taloudellisen tuloksen osalta talousarvion mukainen toteutuma alittui 24 879 €. Jätekeskuksen tuotot ylittivät 668 723 €. Astiatuotosten toimintatuotot ylittivät 184 181 €. Energijätteen myyntituotot alittuivat 131 319 €. Syynä energijätteen tuottojen alittumiseen oli huono hakkeen kysyntä. Muissa tuotoissa toteutuma alittui 36 875 €. Toimintatuotot ylittivät yhteensä 677 232 € talousarvioon verrattuna.

Käyttötalouden palvelujen ostot ylittivät 704 033 €, joka johtui pääsääntöisesti sekajätevaraston purkamisesta, palovesien käsittelystä ja rakennusjätteiden käsittelystä. Sekajätteen polttopalvelut ylittivät n. 340 000 €. Vesienkäsittelystä aiheutui ylimääräisiä kuluja n. 140 000 €. Rakennusjätteen lajittelu ja murskaus ylittyi n. 130 000 €. Jäteveroa maksettiin 10 510 € talousarviota enemmän. Jäteveron budjettilyitys johtui Kemet Oy:n tulipalosta, jonka palo- ja jätteenpoistopalvelut loppusijoitettiin. Aineet, tavarat ja tarvikkeet alittuivat 5 061 € ja muut toimintakulut alittuivat 32 837 €. Henkilöstökulut alittuivat 2 198 €, palkkatuki on muissa tuotoissa. Kokonaisuudessaan toimintamenot olivat 684 448 € suuremmat kuin talousarviossa.

Käyttötalouden rahoitettiin Majasaaren jätekeskuksen ja jäteastioiden käsittelymaksuilla ja jätetaksan mukaisilla perusmaksuilla ja aluekeräysmaksuilla. Käytössä olevan loppusijoitusalueen ennallistamisvarauksista tehtiin 40 000 €. Ennallistamisvarauksista on lisäyksen

jälkeen 615 200 €. Varastossa olevan sekajätteen kustannusvarauksista purettiin 300 000 €, jolloin sekajätevarauksista jäi yhteensä 331 020 €.

Toimintakate jäi ylijäämäiseksi 742 748 €. Rahoitustuotot ja -kulut olivat 62 682 €. Rahoituskulujen jälkeen vuosikate oli 680 102 € ylijäämäinen. Suunnitelman mukaisten poistojen vähennyksen ja poistoeron muutoksen jälkeen koko tilikauden ylijäämäksi jäi 207 562 €.

Arvio tulevasta kehityksestä ja ympäristöasioista

Jätelain muutoksella halutaan suoraviivaistaa pakkausjätteiden ja kuntavastuulle kuuluvien jätteiden kuljetuksia ja käsittelyä. Lain valmistelu ministeriössä on viivästynyt. Vuoden lopussa hallitus ei vielä ollut jättänyt esitystä eduskunnan käsittelyyn. Ennakkotiedon mukaan kunnan vastuulle siirtyy pakkausjätteiden ja biojätteiden keräys, mutta ei sekajätteen keräystä. Lakimuutos aiheuttaa Ekokypille hankkeita kuten kuljetusten suunnittelu ja reititys, siirtoasiakirjapalvelu ja uusi vaakaohjelmisto integroituna nykyiseen asiakashallintaan ja laskutusohjelmaan.

Lähi vuosina on myös toteutettava aluekeräyspisteiden infran uusimista nykyaikaisemmaksi. Aluekeräysinfra on lähes 20 vuotta vanha ja alkaa olla käyttöikänsä päässä.

Ympäristöasioista ja jätemääristä raportoidaan valvovalle viranomaiselle ja ministeriölle ympäristölupa- ja ympäristöministeriön mukaisesti. Puutteita on ollut mm. jätevesipuhdistamon toiminnassa ja varastoitavien jättejakeiden sallittujen määrien ylityksissä. Puhdistamon toiminnan tehostamiseksi on ELY-keskus langettanut maksuun uhkasakon.

Kajaanissa 16.3.2021

Kainuun jätehuollon kuntayhtymän yhtymähallitus

Jukka Oikarinen
Timo Honkila
Terhi Tuomainen
Jouko Korhonen
Satu Heikkinen
Jonna Seppänen
Reijo Virkkunen
Taisto Keränen

TULOSLASKELMA

yksikkö=euro	31.12.2020	31.12.2019
Toimintatuotot	6 147 232	6 229 456
Myyntituotot	6 113 614	6 183 995
Maksutuotot	32 747	29 970
Muut toimintatuotot	871	15 491
Henkilöstökulut sivukuluineen	-740 801	-751 656
Palvelujen ostot	-4 301 033	-3 999 756
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-234 939	-215 368
Muut toimintakulut	-127 673	-396 140
TOIMINTAKATE	742 784	866 535
Korkotuotot	30 290	23 460
Korkokulut	-52 900	-56 800
Muut rahoituskulut	-40 072	-12 022
VUOSIKATE	680 102	821 173
Suunnitelman mukaiset poistot	-485 525	-485 336
TILIKAUDEN TULOS	194 577	335 837
Varausten lisäys (+) tai vähennys (-)	12 985	13 949
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	207 562	349 786

RAHOITUSLASKELMA

yksikkö=euro	31.12.2020	31.12.2019
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Toiminnan rahavirta	420 102	861 173
Investointien rahavirta	-98 947	-427 910
Toiminnan ja investointien rahavirta	321 155	433 263
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisen lainan lisäys (+) / vähennys (-)	-334 333	-380 995
Lyhytaikaisen lainan lisäys (+) / vähennys (-)	-19 033	-538 415
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	414 070	-97 430
Korottomien velkojen muutos	-97 366	-20 206
Rahoituksen rahavirta	-36 663	-1 037 048
RAHAVAROJEN MUUTOS	284 493	- 603 784
Rahavarat tilikauden lopussa	438 319	153 826
Rahavarat tilikauden alussa	153 826	757 610

TASE

yksikkö=euro	31.12.2020	31.12.2019		31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
Aineettomat hyödykkeet	60 555	88 137	Oma pääoma	2 173 439	1 965 877
- aineettomat oikeudet	60 555	88 137	- pääomapanokset	896 557	896 557
- muut pitkävaikutteiset menot			- edellisten tilikausien yli- alijäämä	1 069 320	719 534
Aineelliset hyödykkeet	6 247 285	6 606 282	- tilikauden yli- / alijäämä	207 562	349 786
- kiinteistöjen vuokraoikeudet	123 712	120 487	Tilinpäätössiirtojen kertymä	142 243	155 228
- rakennukset	236 751	253 447	- poistoero	142 243	155 228
- kiinteät rakenteet ja laitteet	5 502 207	5 875 207	Pakolliset varaukset	946 220	1 206 220
- koneet ja kalusto	75 510	100 708	Vieras pääoma	5 433 369	5 884 101
- ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	309 105	256 433	Pitkäaikainen	3 856 333	4 190 666
Sijoitukset	199 822	199 882	- lainat rahoituslaitoksilta	3 284 333	3 566 666
Saamiset	1 749 230	2 163 300	- lainat julkisyhteisöiltä	572 000	624 000
- myyntisaamiset	1 132 332	1 550 346	Lyhytaikainen	1 577 036	1 693 435
- muut saamiset	592 952	585 613	- lainat rahoituslaitoksilta	778 526	797 559
- siirtosaamiset	23 946	27 340	- lainat julkisyhteisöiltä	52 000	52 000
Rahat ja pankkisaamiset	438 319	153 826	- ostovelat	416 152	509 732
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8 695 271	9 211 426	- muut velat	180 582	174 062
			- siirtovelat	149 776	160 082
			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	8 695 271	9 211 426

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Kainuun Jätehuollon kuntayhtymän yhtymäkokoukselle

Olemme tarkastaneet Kainuun Jätehuollon kuntayhtymän hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2020. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailun ja toimintakertomuksen.

Kuntayhtymän hallitus ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa sen hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Kuntayhtymän hallitus ja johtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot kuntayhtymän toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus ja johtaja ovat toimintakertomuksessa tehneet selkoa kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisien virheiden ja puutteiden havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet toimielinten jäsenten ja tehtäväalueiden johtavien viranhaltijoiden toiminnan lainmukaisuutta. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuutta olemme tarkastaneet ottaen huomioon toimintakertomuksessa siitä esitetyn selonteon. Olemme tehneet tarkastuksen riittävän varmuuden saamiseksi siitä, onko hallintoa hoidettu lain ja yhtymäkokouksen päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä eikä puutteita.

Tarkastuksen tulokset

Kuntayhtymän hallintoa on hoidettu lain ja yhtymäkokouksen päätösten mukaisesti.

Kuntayhtymän sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty asianmukaisesti.

Kuntayhtymän tilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot tilikauden toiminnasta, taloudesta, taloudellisesta kehityksestä ja taloudellisista vastuista.

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Kajaanissa 25. maaliskuuta 2021

KPMG Oy Ab

Antti Kääriäinen
KHT, JHT

KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy
Kajastie 25 A
67100 KAJAANI
Puhelin 020 760 3000
www.kpmg.fi

ekokymppi

Kainuun jätehuollon kuntayhtymä, Viestitie 2, 87700 Kajaani, 08 636 611
www.ekokymppi.fi